1893 80 років 1973
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 40. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 1-го БЕРЕЗНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, MARCH 1, 1974 No. 40. VOL. LXXXI.

„НЕХАЙ БУДЕ ВІДОМО ВСІМ ГРЯДУЧИМ ПОКОЛІННЯМ..."

ФРАГМЕНТИ ВРОЧИСТОЇ ПРИОВЯТИ ПІОНЕРАМ УКРАЇНСЬКОЇ БУДІВЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ У ЙОГО 80-РІЧЧЯ 22 ЛЮТОГО 1974

Головний контролер УНС Іван Геврик відчитує Пропам'ятну Грамоту українською мовою в присутності багатьох зібраних, між якими в першому і другому рядах стоять (зліва): о. прот. Т. Форостій, Владика Василь Лостен, Владика Марко Гундяк, посадник Джерзі Ситі д-р Пол Джордан, о. прот. Петро Мелех, заступник гол. предсідника УНС на Канаду сенатор Павло Юзик, головна касирка пані Уляна Дягун та архітекти інж. Аполінарій Осадца й інж. Юліян Ястремський.

Грамоту англійською мовою прочитав головний радний проф. Тарас Шмаґала.

Відчитані і звинені Грамоти головний предсідник УНС Иосип Лисогір (зліва) вручує репрезентантові піонерів, який цей могутній 15-поверховий хмарочос УНС присвячено, колишньому довголітньому головному касирові і теперішньому членові Головного Уряду, Романові Слободянові.

Ґратуляції і побажання УНСоюзові та великі признання для українців вимовив у своїй промові посадник Джерзі Ситі д-р Пол Джордан.

Палата Репрезентантів проголосувала енерґетичний законопроєкт

Вашинґтон. — Не зважаючи на можливість, що президент Ніксон використає своє „вето", Палата Репрезентантів у середу, 27-го лютого, схвалила компромісовий енерґетичний законопроєкт, який містить пропозицію обнизити ціни на американську нафтову ропу, яку добувають із так званих „нових" нафтових джерел. Законопроєкт, який вже раніше був схвалений Сенатом, також надає президентові Ніксонові ряд надзвичайних повновластей у зв'язку з енерґетичною кризою, наприклад, право встановити по цілій Америці примусове раціонування бензини. У Палаті 258 конґресменів голосували за цим законопроєктом, а 151 проти нього. Якщо президент Ніксон вжиє „вето", то не відомо, чи Конґрес зможе уневажнити його, бо для уневажнення потрібно дві третини всіх голосів в обох Палатах Конґресу. Президент кілька разів заявляв, що не погоджується з цим законопроєктом, бо пропозиція обнизити ціни на американську нафтову ропу не розв'яже проблеми з пальним, а тільки доведе до раціонування бензини. Натомість прихильники законопроєкту вказують, що тоді, коли ціна нафтової ропи із „старих" джерел виносить 5.25 доляра за бочку, бо є під урядовою контролею, то ціна нафтової ропи з „нових" джерел доходить до 10.35 доляра за бочку. Законодавці проголосували обнизити ціну „нової" американської нафтової ропи також до 5.25 доляра, хоча Уряд матиме право дозволити підвищити ту ціну до 7.09 доляра за бочку, щоб стимулювати розшуки та розбудову нових джерел. Конґрес вже від листопада минулого року старається схвалити енерґетичний закон, але досі обидві Палати не могли дійти до порозуміння щодо деяких пропозицій.

Демократичні законодавці заперечують твердження Президента щодо енерґетичної кризи

Вашинґтон. — Лідери Демократичної більшости в Конґресі заперечили твердження президента Ніксона, виголошене під час пресової конференції в понеділок, 25-го лютого, що „енерґетична криза проминула" й тепер є тільки „проблемою". Сенатор Майк Менсфілд, лідер Демократичної більшости в Сенаті, сказав кореспондентам, що брак пального далі існує, а також існує й криза. Менсфілд додав, що у вівторок мусів 35 хвилин чекати в черзі, щоб дістати бензину. Подібно висловився спікер Палати Репрезентантів Карл Алберт, а конґресмен Томас О'Нілл, лідер Демократичної більшости в Палаті, сказав, що „Президентові легко сказати, що енерґетична криза проминула, бо він не мусить ждати в чергах за бензиною". Сенатор М. Менсфілд закликав Уряд негайно встановити примусове раціонування бензини по цілій Америці. Натомість речник Федерального Енерґетичного Управління Джін Кюрелла підтримав твердження президента Ніксона, заявляючи, що Енерґетичне Управління „не може не погоджуватися" із цією заявою Президента, але зразу додав, що Президент, коли сказав, що „енерґетична криза проминула", мав на думці, що незабаром закінчиться зима, а в Америці є досить запасів пального, щоб до кінця зими огрівати всі мешканеві й канцелярійні будинки, школи тощо, а фабрики мають досить пального, щоб нормально продовжувати свою продукцію.

Лайтенант Келлі звільнений за порукою

Колюмбус, Джорджія. — Лайтенант Вілліям Келлі, якого військовий суд засудив на 20 років ув'язнення за вбивство 22-ох в'єтнамських цивільних осіб у місцевості Мі Лай, у середу, 27-го лютого, був звільнений за порукою на розпорядок федерального судді Роберта Елліота. Келлі, який протягом останніх 35-ох місяців перебував під домашнім арештом у помешканні поблизу Форт Веннінґ, Джорджія, був звільнений після того, як підписав заяву, що не виїде з ЗСА. Суддя Елліот сказав, що Келлі не становить небезпеки для себе самого, або для інших, та що його апеляція уневажнити вирок військового трибуналу тепер є під розглядом секретаря Армії Говарда Келловея. Адвокати лейтенанта Келлі внесли клопотання, в якому твердять, що судовий процес перед військовим судом нарушив права підсудного.

Помер Іван Ухів — полковник армії УНР

Санта Барбара. — В неділю, 24-го лютого ц. р., помер тут у Каліфорнії на 77 році життя Іван Ухів — полковник армії УНР, лицар Ордену Золотого Хреста, кол. учасник Визвольних Змагань і Зимового походу. Перша панахида відбулася в Санта Барбара в середу, 27го лютого. Тлінні останки Покійного будуть перевезені до Ню Йорку і друга панахида буде відправлена в похоронному заведенні Петра Яреми в п'ятницю, 1-го березня ц. р. о год. 7-ій вечора. Похорони в суботу, 2-го березня, на Український православний цвинтар в Бавнд Бруку.

Численні зібрані на врочистості із зворушенням слухали, як хор працівників УНС і „Свободи", після покладення і вмурування Грамот у фронтову стіну будівлі, на закінчення врочистости співав пісню-молитву: „Боже, благослови Америку!"

Дипломатичні маневри Г. Кіссінджера та А. Ґромика на Близькому Сході

Дамаск/Каїро. — Про те яку вагу дві світові надпотуги — ЗСА і СССР прикладають до розвитку ситуації на Близькому Сході засвідчує факт, що сам американський державний секретар повновно поїхав на Близький Схід і включився в заходи з метою допровадити до тривалого замирення між Сирією та Ізраїлем, а також це, що туди одночасно поїхав міністер закордонних справ СССР. Поїздка Генрі Кіссінджера включає відвідини Сирії, Єгипту, Савдійської Арабії та Йорданії і, очевидно, Ізраїля. Нічого ближче невідомо, однак, про пляни перебування на Близькому Сході Ґромика, який прибув до Дамаску для розмов з президентом Ассадом безпосередньо після від'їзду звідтам Кіссінджера. Згідно з інтерпретацією американських дипломатичних чинників, що знаходить також підтвердження в коментарях на сторінках совєтської преси, мета поїздки Ґромика — не тільки дати підтримку для заходів ЗСА по лінії замирення на Близькому Сході, а в першій мірі переконати арабські держави, що власне під „натиском" СССР Ізраїль і ЗСА поступаються і що тільки в опертї на совєтську допомогу арабські держави можуть надіятися на повне забезпечення їхніх інтересів. Як відомо, совєтські верховоди, йдучи по лінії арабських вимог, заступають думку про безумовне звільнення ізраїльтянами всіх арабських територій і відведення військ на кордони з 1967 року.

Етіопський уряд уступив, протиурядовий виступ армії поширився на всю країну

Аддіс Абаба. — Повстання військової частини в місті Асмара несподівано знайшло активну підтримку інших етіопських військових ґарнізонів, включно з ґарнізоном в самій столиці. Ситуація стала настільки критична, що уряд під проводом прем'єра Акілілю Абде Волда подався до димісії. Причина поширення військових заворушень була в тому, що імператор Гайле Селясіє відмовився задовольнити вимоги асмарського військового ґарнізону. Запропоновану імператором незначну підвишку в платнях воякам та офіцерам повсталі вояки відкинули. За найновішими інформаціями, до повсталих сухопутніх частин приєдналися також морські сили, а їхній командуючий, внук імператора і його сподіваний наслідник мав втекти з головної квартири до французького Сомалі. Вірними імператорові осталися ще його прибічна охорона та поліційні частини, але їхні сили за малі, щоб подавити повстале військо.

У Франції формується новий уряд

Париж. — Президент Жорж Помпіду прийняв резиґнацію дотеперішнього кабінету під проводом прем'єра П'єра Месме і відразу доручив йому формувати новий уряд. З добре поінформованих кіл подають, що зміни в кабінеті, подиктовані вимогами зробити французьку внутрішню і завнішню політику більш ефективною, не матимуть впливу на загальне спрямування дотеперішньої французької політики. Президент Помпіду більше заінтересований, щоб для населення Франції, яке щораз голосніше виявляє незадоволення економічною ситуацією, дати надію на поправу відносин з приходом до керівництва на окремих відтинках нових людей.

Брак харчів у світі викликає турботу в ОН

Оттава. — Речник організації прохарчування і хліборобства при Об'єднаних Націях А. Дж. Лікс, виступаючи в Оттаві на конференції Хліборобської Юнії заявив, що серйозний брак харчів у світі викликає турботу в представників Об'єднаних Націй. Генеральний Секретаріят ОН одержує кожного дня сиґнальні застрашуючі вістки з різних кінців світу, які повідомляють про поважний брак харчевих продуктів, а навіть справжній голод в багатьох, головно азійських і африканських країнах. У світі щороку народжується понад 80 мільйонів людей і становить проблему, над якою вже сьогодні треба поважно застановлятися. А. Лікс назвав аж 14 країн світу, де вже сьогодні панує голод, або населення живе без потрібних і конечний для організму харчів. За підрахунками статистики, переведеної представниками ОН і дослідними інституціями, ще яких 15 до 18 країн знаходяться на т. зв. „критичній листі", тобто наближається до положення попередньої чотирнадцятки.

Письменники, редактори і громада вшанували Івана-Ікера-Керницького

Ню Йорк (Б. Б.) — Заходами Об'єднання Українських Письменників „Слово" та Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, в п'ятницю 2 лютого 1974 р. відбувся Літературний Вечір в пошану письменника Івана Ікера-Керницького з нагоди появи чергової його книжки: „Будні і Неділя". Залі Клюбу були вщерть заповнені публікою, всі місця були зайняті, а спізненим гостям прийшлось таки постояти. Понад 150 осіб щиро вітали загально любленого, все погідного письменника з його новими літературними досягненнями.

На вступі свого короткого слова, голова Клюбу інж. Іван Жуковський дуже сердешно привітав письменника з його вечором, він є також постійним, заслуженим членом Управи Клюбу, і всіх визначних авторів вечора поіменно: Оперову співачку Марту Кокольську - Мусійчук, проф. Євгенію Чапельську, голову ОУП „Слово" Григорія Костюка, голову

Іван Ікер-Керницький

(Закінчення на стор. 4-ій)

Канадський уряд оприлюднив свою економічну та соціяльну програму

Оттава, Канада. — Канадський Уряд, під проводом прем'єр - міністра П'єра Еллїота Трудо, в середу, 27-го лютого, на відкриттю нової сесії Парляменту проголосив свою економічну та соціяльну програму. Ця програма була виголошена в англійській та французькій мовах новим генерал - ґубернатором Канади Жулем Леже та становила частину його „Тронної промови". У своєму посланні канадський уряд головну увагу звернув на енерґетичну проблему та стабілізацію цін і постачання харчових продуктів. Пропозиції, як збільшити продукцію харчових продуктів і обнизити ціни, становили одну третю цілого послання, а порівняльно мало місця приділено соціяльним проблемам. Хоча Уряд точно не зазначив, що збільшення постачання харчових продуктів матиме вплив також і на Америку, то натякнув, що збільшиться експорт цих продуктів, особливо пшениці. Як відомо, ЗСА, де тепер відчувається брак цього зерна, є одним із головних торговельних партнерів Канади. Повідомлення канадського Уряду, що він плянує збільшити продукцію нафти, також заторкує Америку, бо ЗСА закуповують більше нафти від свого північного сусіда, ніж від будь-якої іншої країни. Уряд прем'єр - міністра Трудо заявив, що Оттава дбатиме за добробут всіх канадців, а особливу увагу звертатиме на те, щоб запобігти ще більшій інфляції, спричиненій енерґетичною кризою. Уряд обіцяв встановити закони, які контролювали б ціни нафтових продуктів, але відмовився встановляти загальні контролі над цінами та платнями.

СіБіСі підтримує багатокультурність

Як повідомляє інформаційний листок „Канадська Сцена", канадська радіо-телевізійна корпорація признала важливість багатокультурности канадського суспільства. У зревідозаному зведенні напрямних, поширеному серед працівників СіБіСі сказано, що в останньому томі звіту Королівської Комісії для справ багатомовности і багатокультурности розглянено вклад небритійських і нефранцузьких етнічних груп у канадську мозаїку. Організаторів програм та інших закликається подбати про те, щоб представники різних етнічних груп були часто запрошувані виступати в радієвих і телевізійних програмах. У нових напрямних також сказано, що програми СіБіСі повинні розглядати різні культури, порушувати теми, якими цікавляться новоприбулі, досліджувати випадки пересуду і неґативного ставлення до емігрантів і виявляти щире признання для культурних вартостей, що ними збагатили Канаду різні етнічні групи.

Видано книжку спогадів проф. А. Штефана і матеріялів з історії Карпатської України

Торонто. — Заходом Карпатського Дослідного Центру й у видавництві „Пробоєм" появилася тут п. н. „За правду і волю" перша книга спогадів професора Августина Штефана, провідного діяча Карпатської України в 1920 і 1930-их роках, колишнього президента Сойму та міністра культу, шкільництва й народної освіти Карпатської України. На зміст цієї книжки, виданої як ч. 14 бібліотеки „Пробоєм", за редакцією д-ра Степана Росохи, склалося п'ятнадцять розділів, не тільки особистих спогадів автора, але й матеріялів до історії Карпатської України. В перших десяти розділах книжки зібрані інформації й дані про Закарпаття, його українське й мадярське населення, герби і прапори Закарпаття й важливіших жуп і міст та про історію Мукачівської єпархії від її початків до 1780 року. В 11-му і 12-му розділах надруковані спогади про рід Штефанів і про педагогічну і громадську діяльність автора. В останніх трьох розділах насвітлена історія Карпатської України в 1914-1918 роках. Попереджена книжка передмовами Юліяна Ревая й автора. Наприкінці поданий список використаної літератури й індекс імен. Книжка видана офсетним способом на 352 сторінках друку, у твердій обкладинці і багато ілюстрована. Замовляти книжку „За правду і волю" можна у видавництві: "Vilne Slovo", 196 Bathurst St., Toronto 28. Ont., Canada M5T 2R8. Ціна 10.00 дол.

Проф. Августин Штефан

Виставка картин та рисунків Аркадії Оленської-Петришин

Ню Йорк. — В Американській ґалерії Бодлі, при 1063 Мадісон Евню в цьому місті, відбулося у вівторок 26 лютого ц. р. відкриття виставки найновіших праць — картин і рисунків відомої української малярки Аркадії Оленської - Петришин. Виставка триватиме до 9 березня і буде відкрита для глядачів в будні дні, від вівторка до суботи включно від год. 10 до 5:30 по пол. Починаючи від 1973 року, ця п'ята з черги виставка малярських праць А. Оленської - Петришин в Ґалерії Бодлі. Аркадія Оленська - Петришин народжена в Західній Україні, студіювала в мистецькій школі Артс Стюдентс Ліг і в Гантер Коледжі в Ню Йорку, що його закінчила ступенем маґістра мистецтв 1963 року. З 1955 року брала участь у групових виставках Товариства Молодих Українських Мистців, річних виставках ОМУА і групи модерністів у Ню Йорку, Чикаґо і Детройту, як також влаштовувала індивідуальні виставки, крім п'ятьох у Ґалерії Бодлі в Ню Йорку, також у Чикаґо, Торонті, Вінніпеґу, Філядельфії і Детройті. Праці А. Оленської - Петришин находяться в мистецьких ґалеріях і музеях Івенсвілл, Вітте в Сан Франсіско, Пібоді в Нешвілл, Джорджії, Університету Раттерса та в Українському Музеї у Свиднику на Пряшівщині.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Фарисейство Москви

На сесії Комісії Прав Людини Об'єднаних Націй, що якраз тепер відбувається в Ню Йорку, заіснувала незвичайно інтересна і політично важлива подія у зв'язку з виступом від імени просовєтської Міжнародної Жіночої Демократичної Федерації пані Альєнде, дружини поваленого недавно у військовому перевороті президента Чіле. Пані Альєнде видвигнула обвинувачення проти теперішнього чілійського військового уряду у стосуванні терору супроти своїх політичних противників. У цих її закидах вона знайшла однозгідну підтримку представників країн совєтського бльоку, які рішили, очевидно з доручення Москви, використати виступ пані Альєнде для чергового нападу на „імперіялістичні кола", виступаючи як „оборонці" основних прав людини.

У зв'язку з цим варто нагадати, що совєтська преса і радіо не припиняють зусиль і заходів, що їх вони проводять під багатомовним кличем „спасти патріотів Чіле". Ці заходи совєтські пропаґандисти ведуть нібито у погодженні з Комуністичною партією Чіле, генеральний секретар якої, Люіс Корвалан, находиться також серед арештованих противників сучасного чілійського уряду. Щоб надати тим заходам „масового характеру", совєтський уряд заініціював на обширі СССР і у сателітніх державах протестні збори у підтримку „патріотів Чіле".

Очевидно, кожну акцію в обороні основних прав людини треба б тільки вітати, але проблема в цьому, що ненадійно у цьому конкретному випадку таким „оборонцем" є совєтсько-російський режим і КПСС, тобто уряд і політична партія, які у себе дома, щодо своїх власних громадян не перестерігають основних прав людини і їх постійно нарушують. Тому треба привітати поставу представництва Чіле в Об'єднаних Націях, яке на сесії Комісії Прав Людини ОН вістря закидів, спрямованих проти Чіле, спрямувало проти Совєтського Союзу, на руках провідників якого є мільйони людських жертв, які є винні у злочинні народовбивства, таємних судах і засиланнях на довголітнє ув'язення інакшемислячих громадян за те тільки, що ці вимагали від уряду і КПСС пошанування основних людських прав.

Чілійська делеґація в ОН розкрила фарисейство кремлівських верховодів, які за свої злочини проти людини і народів повинні бути засуджені не тільки публічною опінією цілого світу, а міжнародним трибуналом, як злочинці і порушники міжнародних конвенцій.

Призабута школа

Багато дечого створили українці в цій країні, чим можуть оправдано пишатись. Наші Церкви, наші установи, наш таки поважний духово-культурний і матеріяльний доробок викликає часто подив серед наших співгромадян, зокрема серед інших етнічних груп. Але також трапляються випадки дивних і незрозумілих занедбань, збайдужіння та інертности. На один такий яскравий приклад нашого занедбання хотілося б звернути окрему увагу.

Мова про Менор Джуніор Коледж в Дженкінтавні біля Філядельфії, яку ведуть Сестри Василіянки. Школа має чудове місце і чудові приміщення, прямо вимріяні для життя і студій молодих людей. Має кваліфікований професорський склад та модерну студійну програму, що й забезпечує їй постійну акредитацію. При цьому оплата за навчання виносить тільки 1,400 долярів річно, а за мешкання і харч 1,200 долярів річно, отже менше ніж в деяких приватних середніх школах. Очевидно, що — як кажуть американці — для поліпшень немає меж, але погляньмо на другий, громадський бік тієї самої медалі.

Менор Джуніор Коледж має місце на 300 до 350 студенток, але там є тепер тільки 104, а між ними тільки 18 українок! Школа обтяжена ще півторамільйоновою гіпотекою і має кожного року яких 30 до 45 тисяч долярів недобору. Все це відоме, все це знає наша громада. Знає, але мовчить.

Так, це правда, що в теперішній господарській ситуації для шкіл настали досить складні і трудні часи. Ряд приватних шкіл мусіли закрити свої двері, але їх є багато, а наш Менор Джуніор Коледж тільки один! Невже ж ми не можемо ним заопікуватись і поставити йому до розпорядження бодай найбільш необхідні фонди своїми пожертвами, дотаціями і записами?

Міркування можна б продовжувати. Одне певне: навіть в такій капіталістичній країні, як Америка, людей і їхні групи оцінюється не тільки по їхній заможності, але не менше і по їхніх культурних надбаннях та по їх шкільництві. Отже, при всіх наших пожертвах на прерізні цілі, пам'ятаймо і про Менор Джуніор Коледж!

Михайло Ільків

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА АРАБІВ

В минулих кількох місяцях центральною проблемою людської уваги була справа нафти. Нафта — це природна речовина, найширше застосована в творчому житті індустріяльного суспільства. Подібно як риба без води і людина без кисню завмирають, так само недостача нафти і виробів з неї, себто бензини, олїв та різних мастил, паралізують промисловість країни, викликають господарську стаґнацію. Приглянься коротко економічній політиці арабських держав, які спільно договорилися і прийняли рішення обмежити доставу нафти своїм постійним відборцям.

Причиною такого рішення арабських держав були конфлікти між Сирією, Йорданією, Єгиптом з одного та Ізраїлем з другого боку. В результаті цих воєнних дій Ізраїль окупував частину територій згаданих країн і заблькував Суезький канал. Ціллю бльокади Суезу, було спричинити господарську кризу в Єгипті, щоб в той спосіб морально і фізично змусити єгиптян до повної мілітарної і господарської капітуляції. В такій ситуації арабські держави прийняли рішення і застосували економічні санкції, обмеживши на 10% експорт нафти для деяких держав, які безпосередньо чи посередньо були замішані в цю складну справу. Інтервенція Об'єднаних Націй і одноголосно ухвалена резолюція в цих справах, щоб Ізраїль звільнив арабські території, мала тільки моральне або паперове значення. Тому арабські держави ембарґом нафти хотіли приспішити звільнення їх окупованих територій. Кожна людина любить свою країну, тим самим боронить її всіма засобами. Отже, ембарґо нафти в цій ситуації було гуманним засобом самооборони арабських країн перед мілітарною експансією противника і колонізацією їхніх етнографічних земель. Одначе, така економічна політика арабських держав, власників родовищ нафти, викликала в світі багато коментарів за і проти, які були стимулом до скликання міжнародної конференції в цій складній і хаотичній справі.

Міжнародна конференція в справі нафти була скликана з ініціятиви ЗСА і відбулася в лютому цього року у Вашинґтоні. Участь в конференції взяло 13 міністрів закордонних справ країн: Европейського Спільного Ринку, Японії, Канади, Норвегії і ЗСА. Метою конференції було знайти спільну розв'язку недостачі нафти і звижку цін на нафтові продукти між продуцентами і консументами тих виробів. Справа нафти важлива для всіх народів, тому її учасниками повинні бути всі заінтересовані країни. З другого боку, місцем для таких нарад повинні бути Об'єднані Нації, які безпосередньо заінтересовані справою миру на Близькому Сході. Дальше, на конференцію повинні були бути запрошені представники арабських держав, бодай в ролі спостерігачів, на території яких ця нафта знаходиться. Вкінці, наради були скликані досить пізно, бо у міжчасі европейські держави і Японія, які залежні у 80% від імпорту нафти, самостійно поробили заходи для розв'язки цієї складної справи.

Реасумуючи тих кілька завважень, можна зробити висновок, що конференція у Вашинґтоні в справі нафти мала політичний характер, компенсації займанця, а вина за кризу нафти у світі мусіла б впасти на арабських продуцентів. Тому европейські держави зайняли дуже помірковане становище до цієї справи, щоб не поглиблювати ворожнечі з арабськими країнами, бо практично це не дало б нічого доброго дивлючись на довгу мету, і вкінці, міг би „скористати третій". Франція зайняла опозиційне становище до справи нафти на конференції, мовляв, вона сама цю справу полагодить.

Не прийнято також ніякого конкретного рішення в справі підвищення цін продуцентами на нафтові продукти. Справа цін була дуже важливою для консументів тих продуктів, як внутрішнього так і зовнішнього ринку. Цю справу також розглядала Сенатська комісія ЗСА, але ніяких конкретних рішень не опублікувала. Підвищення цін на нафту може дати експортерам грошову надвишку та економічно унезалежнити їхні господарства від зовнішних впливів, одначе і в цій справі не прийнято остаточного рішення.

Мимо всего, міжнародна конференція в справі нафти не закінчилася фіяском, бо таки підписано 17 точок накресленої програми, в якій стверджується потребу більшої координації дій в цій справі і покликано до того Координаційний комітет.

Справа нафти буде предметом ще довгої дискусії і можна сподіватися, що в майбутньому, цією справою поцікавляться Об'єднані Нації, які приймуть об'єктивне рішення, без зовнішних впливів.

В останніх кільканадцяти роках були прийняті різні рішення міжнародного значення: вуголь і залізо були причиною до створення европейського господарського концерну, через пінк-понг відновлено дипломатичні зносини Китаю і ЗСА, знесено золотий паритет на доляр і на чергу прийшла справа нафти, як засіб миру на Близькому Сході. З цього висновок, що людство шукає розв'язки складних світових проблем економічними засобами, які в результаті дискусії повинні принести справедливий лад для всіх націй нашої земної пляннети.

І. Вовчук

ПРИСУД БОЛЬШЕВИЗМОВІ

(Роздумання над „спробою художнього досліду")

(2)

Відновлена большевиками імперія у вигляді СССР більше як півстоліття тримається на беззаконні і кривдах 90 націй, силою включених в імперський комплекс. Викиненням письменника завдано великого морально-політичного удару большевизмові.

Про антилюдяність большевицького соціялізму СССР написано багато. Але ніхто досі не видав такого переконливого обвинувачення імперській потворі СССР, як зроблено в „Архіпелаг ГУЛаг", в якому засуджено ленінські підвалини великодержавного соціялізму, на яких Сталін побудував тоталітарну систему московської деспотії". Як лісна вода відбиває дерево до гілки, так автор „Архіпелаг ГУЛаг" розкриває до дна в своїх „дослідах художника" як створено за півстоліття сатанинську систему, бо люди не осмислили дійсного становища, яке формував Ленін, а цементував Сталін.

Попередня історія „великодержавної Русі" — імперії на протязі століть убивала „вольнолюбство" у людини. „Так у нас, твердить автор, його зроду не було. У нас було строємобство і маршомобство". Александер Солженіцин показує нам і цілому світові, яку нову якість приніс В. Ленін у відновлений большевиками імперський комплекс. Соціялізмом, будовою його, він прикрив московське великодержавство. Вбравши його у інтернаціональні шати, започаткував винародовлення націй, включених силою в імперський комплекс. „Уже в ранні 20 роки з'явились і потоки чисто національні — покищо невеликі для своїх окраїн, а тим більше на русскі виміри" — вказує автор, говорячи як і ким заповнювано „ГУЛаг".

За брежневського владування в ряди-годи згадуються „поминки" в час „культу особи", пригадуючи 37-38 роки, як найжорстокіші роки. Всі минулі „помилки" хочуть пояснити відступом від генеральної ленінської лінії. Є і в українській спільноті люди, які тужать за Леніном: „був би Ленін все було б іначе". А. Солженіцин, доводячи, що національні „потоки" започаткував Ленін, підкреслює, що „потік" 37-38 р. не був головним. Перед ним був „потік" 29-30 р. „з добру Об (велика ріка в Сибірі), що проштовхнув у тундру і тайгу „мільйончиків п'ятнадцять мужиків" (а то й більше). Їх всмоктала вічна мерзлота, пише автор, але „і найгарячіші уми про цей „потік" майже не згадують. Так мов би русскої совісти він і не поранив.

А між тим не було у Сталіна (і у нас з вами) злочину важчого".

В мужичому „потоці" „великодержавство" за Сталіна розправлялось з соціяльними підвалинами націй, включених за Леніна в імперський комплекс СССР. До союзної федерації В. Ленін і його штаб манили соціялізмом, обіцяючи побудувати „рай на землі". Ми та й інші національні держави, не „осмисливши" дійсного стану, не помітили, що „соціялістичні" інтереси російських пролетарів (і інших) у Леніна „співпадали з інтересами національної гордости (не по хлопському зрозумілі)". Як умілий стратеґ московського великодержавства В. Ленін, щоб не відштовхнути задивлених у соціялізм провідників національних революцій від єдинства з Росією, говорячи про співпадіння чи збіг національних інтересів великоросів з інтересами російських пролетарів додавав у дужках і інших.

Після включення України й інших національних держав до імперського комплексу, почали зміцнювати і імперську єдність і зміцнювати адміністративно-політичний апарат союзної державности-єдинодержавної, організувати перші „національні потоки". Після Другої світової війни, в якій національна проблема стала дуже дошкульною для Москви, українська нація вилонила всенаціональну збройно-політичну силу, яка під політичним проводом ОУН і УГВР боролась за відновлення суверенної Української Держави, перетвореної в союзному комплексі імперії на колоніяльний додаток, „був потік 44-46 років". Розміри його, як окреслює А. Солженіцин були не менші, як мужичого, „з добрий Єнисей (ріка в Сибіру не менша, як Об — І. В.) гнали по сточним трубам цілі нації, ще мільйони, що побували в полоні . . ."

Сталін, як найбільший ленінець, розкрив дужки імперської політичної формули ленінського великодержавства. За нього поведено наступ проти національних окремішностей, культур і цілих укладів націй, щоб перетворити союзні держави не-русских націй на „суверенні колонії СССР. Будуючи соціялізм, писав А. Синявський, „прославляли великодержавну Русь, садовлячи царя на спорожнілий престол . . . Щоб праця в майбутньому стала відпочинком і задоволенням, ми завели каторжну працю. Щоб не проливалось більше ні краплі крови, ми вбивали, вбивали, вбивали" (А. Синявський — Терц „Що таке соціялістичний реалізм").

В „Архіпелаг ГУЛаг" майстерно показано нову якість імперського єства большевизму, що його зформував Ленін, а Сталін розвинув, закріпив у імперській державній формі СССР. Читаючи „спробу художнього дослідження", кожний це „осмислює". „Художнє дослідження" А. Солженіцина, читача приводить до висновку, що перед судом історії мають стати не тільки Сталін а й Ленін — формотворець імперської системи московського большевизму. В. Ленін заповів „велику соціялістичну ролю великоруського пролетаріяту, як головного двигуна комуністичної революції", наголошено в „Известіях" за 8 серпня 1972 р.

(Продовження буде).

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Збірник на пошану д-ра Юрія Шевельова. SYMBOLAE IN HONOREM GEORGII Y. SHEVELOV. Український Вільний Університет, Мюнхен, 1971, стор. 506. Редакційна колеґія: Вілліям Е. Гаркінз, Олекса Горбач і Яків Гурський.

Колеги проф. д-ра Юрія Шевельова, між якими є численні його бувші учні, відзначили, як пише Олекса Горбач, на лад традицій наукового світу „його дотеперішній визначний труд і непересічні фахові досягнення в ділянці слов'янської й української філології" виданням поважного наукового збірника, в якому взяло участь 50 авторів. Цей Збірник і щодо мови і щодо авторів є інтернаціональний. Українських авторів є 20, українських статтей — 13, англійських статтей — 26, французьких праць — 5, німецьких — 3 і по одній сербська, білоруська і російська.

Олекса Горбач коротко оцінює науково-педагогічну працю Ювілята, Я. Гурський на 29 сторінках подав бібліографію наукових і літературознавчих праць, публіцистичних і редакторських праць Ювілята (всього 360 + 32 + 17).

Згадаємо дуже коротко про ті праці, які можуть цікавити читачів „Свободи".

Константин Біда пише про українські переклади Шекспірових драм і стверджує, що праці українських перекладачів свідчать про постійні зв'язки України з Заходом. Читач здивується, що стільки було перекладачів творів англійського генія, які від М. Костомарова аж по Осьмачку збагачували українську мову, присвоюючи їй теми й ідеї Шекспіра. **Юрій Бойко**, пишучи про проблематику Гоголя, приходить до висновку, що вповні можна зрозуміти особистість і творчість Гоголя, коли береться до уваги той факт, що автор „Ревізора" був сином України.

Іван Фізер в „Деяких кореляціях в естетиках О. Потебні і Бенедетто Кроче" стверджує, що деякі подібності в поглядах обидвох вчених виникають із того, що обидва вони користали з тих самих джерел: з праць Гумболдта та Штайнталя.

Олекса Горбач вмістив статтю про „Арго слобожанських сліпців". **Наталія Іщук-Пазуняк** вмістила працю „З проблем вокатива в українській мові", в якій „схиляється до твердження про спорадичне паралельне вживання форм номінатива замість вокатива, а не про виразнішу тенденцію до занику вокатива в живій українській мові".

Володимир Янів цікавиться соціологічною проблемою родини в літературних творах. Тут він дав працю „Українська родина в творчості Василя Симоненка", яку закінчив таким висновком: „Симоненкова творчість це один пеан на честь української родини, де відображена наша м'яка й ніжна душа, що зуміла залишитися незмінною впродовж тисячоліть, не зважаючи на історичну долю, повну кошмарних жорстокостей та брутальности".

Василь Ящун цікавиться справою чергування голосних в українській літературній мові в таких випадках як: зморщок (зморшка, відьом) відьма, нагробок (нагробка; купець (купця, вітер (вітру, катівень) катівня, яєць (яйце; вісім (восьми або вісьмох; один) одна. **Валентина Компанієць Барсом** досліджує мистецьку методу Василя Стефаника і називає українського письменника „триюмфом, який ставить Стефаника між визначних новелістів світу".

Пантелеймон Ковалів у статті про „Проблему слов'янського консонантизму" стверджує, що майже у всіх слов'янських мовах фонеми b, p, m, v, f, в наслідок занепаду голосного „ь" диспалятизувалися цілком в кінці слова і складу, а в середині слова перед голосними переднього ряду в одних мовах (укр., бол., серб., хорват., словін., чеськ., словацьк., сербо-луж.) вони диспалятизувалися, в других (рос., білор., поль., та полаб.) вони зберігають свою давню палятальзованість".

Юрій С. Н. Луцький закінчив працю про Гоголя й Україну таким висновком: Зацікавлення Гоголя українським фольклором й історією було невід'ємною частиною його мистецького розвитку. І фольклор і історія мали на нього вплив не тільки на початку його кар'єри, але аж до 1842 року, аж до написання „Мертвих душ". Треба пригадати, що після 1842 року творча сила Гоголя нагло зменшилася.

Ганна Наконечна дослідила, яких слів уживають українці на назву „закаблука". До статті додана гарна мапа всієї території, на якій живуть українці: від Нового Санча аж по Кубань. І так найбільше вживане

(Закінчення на стор. 4-ій)

Василь Маркусь

БЛАЖЕННІШИЙ ОТЕЦЬ ЙОСИФ — УЧЕНИЙ БОГОСЛОВ, ОРГАНІЗАТОР НАУКИ І ПЕДАГОГ

(Слово на Святочній Академії в Чикаґо, 17 лютого 1974)

3

А щодо Богословського Наукового Товариства (БНТ), то й воно виконало велику піонерську працю, і лише Друга світова війна припинила цей видатний культурний почин. На протязі п'ятнадцятьлітнього нормального існування у Львові, воно видало 13 томів „Праць", 23 томів інших видань, 17 річників квартальника „Богословія". Безпосередньо з БНТ було зв'язане видання священичого журналу „Нива" з серією „Проповідей". При БНТ існувала бібліотека. Редактором і надхнеником видань Товариства а також частим автором в них був о. ректор Сліпий, що від 1935 р. став архидияконом і мітратом Митрополичої Капітули.

Його ідією було піднести українську богословську і світську науку, бо Академія і БНТ служили також їй, на рівень европейської науки.

Недаром він ствердив таке при відкритті Богословської Академії та в її конституційному документі:

„Здвигненням академії і університетів підносить Католицька Церква значення кожного народу. Бо нація, як сказав Фіхте, значить стільки, скільки значить її університет. Найкращі школи є об'явом глибини ума, вогнищем науки і двигуном народного життя. Вони є найсильнішим джерелом, з якого плине умове життя нації, і робітнею умових здобутків. Провідники народу дістають там умове вишколення і леліють ідеали, що стають сонцем у їх майбутній праці, — там твориться духова аристократія народу". (Твори, т. III-IУ, ст. 75).

Наш Блаженніший Отець залишився досьогодні вірним цьому ідеалові високої школи і саме це присвічувало йому, коли десять років тому він заснував Український Католицький Університет ім. Папи Климентія в Римі.

До організації науки належить також її включення в ширший процес людської інтелектуальної дії різних народів. Тому Ректор Богословської Академії і голова Богословського Товариства дбає про наукові зв'язки. Ми вже згадали, що для цього він відбуває свої подорожі, відвідує наукові установи, бібліотеки, музеї, кореспондує з чужинцями, організує обмін публікаціями та поміщує свої праці в чужих виданнях. Але насамперед включається він повністю і щиро до видатної і першої справді екуменічної ініціятиви слов'янських народів, яка виникла ще в 1907 р. за активної співучасти Митрополита Андрея. Це — Велеградські унійні, а нині ми б сказали екуменічні з'їзди, що відбувалися в моравському історичному місті Велеграді, колишньому осідку архиєп. Методія. Отець професор Сліпий не лише виявляє прихильність цій ідеї, але активно співпрацює. Сам був учасником ряду з'їздів, на яких виголошував свої доповіді. Вони були цінним причинком до нашої і слов'янської екуменічної думки, які вже тоді відходили від шаблону „навертання" православних на католицизм, що було концепцією польської діяльности, а радше змагали до зближення Сходу і Заходу шляхом взаємопізнання і зрозуміння різниць, як також ствердження подібностей та спільностей. В цьому пляні Кир Иосиф бачив велике завдання і покликання українців, як найчисельнішої з'єдиненої Східньої Церкви. Ось що він сказав про це вже в 1923 р. в час створення Богословського Наукового Товариства:

„В Католицькій Церкві творять українці між східніми вірними найповажнішу групу і їх завданням є також науковими працями знайомити Захід зі Східньою Церквою і її теологією, і таким чином в сім'ї народів Вселенської Церкви забрати в науці слово та дати свідоцтво своєї культурної зрілости". (Твори, т. III-IУ, стор. 739).

Крім Велеградських з'їздів, брав активну участь наш теперішній Патріярх у т. зв. унійних конференціях в Пинську в 1930-их роках. Тут зустрічалися різні погляди західніх і східніх католиків, польських і східньо-слов'янських, а головно українських речників. Варто в цьому зв'язку вказати на одну доповідь Кир Иосифа на IУ Пинській конференції в 1933 р. про „Візантіянізм як форму культури" Це була дуже цінна і вирівняна, об'єктивна розвідка, яка, на тлі чи то заперечування і понижування ролі Візантії, чи неоправданого ідеалізування деякими східніми авторами духової вищости Візантії, помітно вирізнялася об'єктивністю, щирістю і поміркованістю. Отець ректор Сліпий тоді ствердив: „Чим був Рим для Заходу і ґерманців, тим Візантія була для Сходу і слов'ян". А для сучасних прихильників зближення між християнським Сходом і Заходом, в тому і серед українців, надзвичайно актуально звучали його слова: „І тому, хто хоче працювати успішно для з'єдинення Сходу, мусить наблизитися до нього при допомозі його культури". (Твори, т. II, стор. 124).

Про працю о. ректора Сліпого як виховника нових священичих кадрів, в тому й наукових, можна б багато сказати. Про це свідчать і публіковані в тут розглядуваних томах „Творів" чисельні матеріяли, настанови, правильники тощо, які походять з його пера. Коротко, можна лише сказати, що основною педагогічною думкою Блаженнішого як педагога було переконання, що наука здобувається важким зусиллям і працею, що людина сама мусить змагати до поставленої мети, що інтелектуальне зусилля іде впарі з моральним. Для цього необхідно школи і заправи в чеснотах, аскетизмі, послідовності, не раз самовідмові. Із власного життя і досвіду видатних світочів християнської педагогіки він виніс цей практичний підхід. Його послідовно стосував як вихователь і керівник семінарії та Академії. Висліди цієї праці виявилися в священичому посіві та на випускниках його школи. Велика частина тих людей, що вийшли з-під компетентної руки свого вихователя, що перейшли тверду школу духовної і особистої людської заправи, не заламалися навіть серед найтяжчих умов. Плодами педагогічної праці Кир Иосифа живе наша Церква і сьогодні, а на батьківщині прикрасилася вінцем ісповідників і мучеників.

І, врешті, цей святочний збір був би позбавлений чогось близького і для нас актуального, якщо б ми не згадали і про нашу скромну установу, Філію Українського Католицького Університету в Чикаґо, як про дитину Їх Блаженства, засновану минулої весни.

І тут наш Блаженніший Отець бачив ті самі проблеми в мініятюрі, які стояли перед нами тоді, коли ставилися основи Академії, організувалося Богословське Товариство чи творився в Римі Український Католицький Університет. Їх Блаженство твердо переконаний, що наша спільнота зможе втриматися, зберегти своє існування та розвиватися, щоб також віддати борг Рідному Краєві, лише при умові якщо буде плекати науку, освіту, якщо поставить в угол свого існування — знання і самопізнання.

Шляхом самопізнання ми усвідомлюємо собі свої сильні і слабі сторони, у висліді чого можемо викликати в собі потрібну національну гордість і силу до перетривання. Нарід мусить себе знати і вивчити своє минуле та сучасне, якщо бажає зайняти гідне місце в змаганні серед інших народів. Інакше він заникне, і над ним перейде історичний поїзд, якого ми не раз в історії вже спізнили. Щоб сьогодні чи завтра це не сталося, мусимо ми всі, старші, і молодь, а насамперед молодь, працювати, вчитися, здобувати знання і бути на цій підставі свідками ковалями долі свого народу і Церкви.

Наука, як у минулому, так і сьогодні цьому допомагає. Високі школи, як це доводить історія, причинилися до самоствердження і росту народів.

„Зріст і сила нації запевнені тоді, — писав наш Блаженніший Отець в 1930 р. — коли вона у всіх напрямках і ділянках ритмічно пробиває собі шляхи і зараджує потребам і вимогам, які ставлять час і умови... (Твори, т. У, стор. 64). А це стосується насамперед розвитку

(Закінчення на стор. 4-ій)

Дорога Червона Калино!

Щиро дякую Тобі, що бодай згадаєш за мене раз-у-рік. За цю Твою добру пам'ять, посилаю Тобі 20.00 доларів, не так за вступ на забаву, як на Твоє цінне Видавництво.

Здоров'ю сердечно всіх Червонокалиновців і залишаюсь з високою до Них пошаною.

ІВАН ПОДЮК

Syracuse, N.Y.

Віцепрезидент Форд закликає до „обережности" в справі зменшення резервістів

Вашингтон. — Віцепрезидент Джералд Форд, промовляючи на конвенції Асоціяції Крайової Ґвардії, сказав, що Уряд і Конгрес повинні бути „обережні" в справі пропозицій зменшити число військових резервістів. Поки не буде конкретних вислідів із переговорів зі Совєтським Союзом щодо обмеження атомової зброї та обопільного зменшення кількости вояків у Европі, то Віцепрезидент не радив би робити основних редукцій резервістів. Як відомо, Департамент оборони запропонував таку редукцію, а також дослідження, переведене Брукінґс Інституцією, твердило, що можна зменшити число резервістів на одну третю й не послабити мілітарної сили ЗСА. Дослідження, яке має назву „Резервові збройні сили ЗСА; Проблема вікендового воїна", вказувало, що близько 300,000 резервістів тепер виконують неконечні обов'язки, або такі, що не зв'язані з модерними методами ведення війни.

НОВІ КНИЖКИ
„МЕЧ СВЯТОСЛАВА"

Вийшла друком нова книга Івана Манила-Дніпряка „Меч Святослава" (Літературні твори. Зорящість... Кипень... Загибель Росії й Китаю... Сполучені Штати України і приєднання Сибіру до Аляски — до СШУА, як наслідок 3-ої світової війни). Книга викликала найкращі відгуки й рецензії! Вид-тво „Волосожар", 1973. Ціна 2 доляри. Замовлення та гроші (можна готівкою в конверті) висилайте на адресу: Mr. I. Manylo, Cumberland Rd. Millville, N.J. 08332, USA

Між Сирією та Ізраїлем почнуться прямі переговори

Дамаск, Єрусалим. — Чергова поїздка державного секретаря Генрі Кіссінджера на Близький Схід увінчалася успіхом з того погляду, що у висліді його нарад з президентом Сирії Гафезом ель-Ассадом, сирійський уряд погодився передати Ізраїлеві список ізраїльських воєннополонених, а також дозволити представникам Міжнародного Червоного Хреста відвідати полонених ізраїльтян та довідатися про їхні побутові умови. Як відомо, Ізраїль видвигав ці дві справи, як передумову започаткування переговорів з Сирією про роз'єднання військ на Голланських висотах. На долю Генрі Кіссінджера припало бути посередником також і в ізраїльсько-сирійському діялогу. Одержаний в Дамаску список полонених, Кіссінджер передав в Єрусалимі ізраїльському урядові і одержав від ізраїльського уряду зобов'язання подати вже цієї п'ятниці, тобто 1-го березня, конкретний плян щодо роз'єднання ізраїльсько-сирійських військ. Цей плян Генрі Кіссінджер передасть у поворотній дорозі сирійському урядові і після того, як передбачають американські чинники, почнуться безпосередні ізраїльсько-сирійські переговори у такій формі, як це було у випадку ізраїльсько-єгипетських переговорів.

Список ізраїльських воєннополонених начислював 65 вояків, які находяться в полоні в Сирії. За даними прем'єр-міністра Голди Меїр, число ізраїльських вояків, які попали в полон, чи про яких немає ніяких вісток, сягає 80. В одержаному списку є подані прізвища 63 ізраїльських вояків, а три прізвища арабів з Палестини.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ДО МОСКВИ ОБНЯВ СВОЄ СТАНОВИЩЕ

Москва. — 22-го лютого прибув до Москви новий амбасадор ЗСА Волтер Стоссел назначений президентом Ніксоном на місце дотеперішнього амбасадора Джекоба Біма, який відійшов на пенсію. Нового представника привітали службовці американської амбасади в Москві з родинами і Дмитрій Нікефоров, офіційна особа з міністерства закордонних справ СССР.

Пошануючи пам'ять недавно померлого УСС-а
д-ра ІЛЛІ ВИТАНОВИЧА
пересилаю мій скромний даток 20.00 долярів на Фонд Видання Щоденника Начальної Команди Української Галицької Армії.

Довер, Н. Дж. Орест КЛЮФАС

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої нам
ІРЕНИ ШАРКО
складаємо 25.00 долярів на „Церкву в Потребі".

Д-р Володимир і Теодозія ОСТАП

Замість квітів на могилу
св. п. Григорія Гунчака
слідуючі Родини й Особи зложили свої пожертви на будову церкви св. Володимира в Глен Спей, Н. Й.:

25.00 дол. — Пластова Станиця в Нюарку, Н. Дж.;

по 20.00 дол. — д-р Евген Лідія Грабарчук, Микола і Ерна Богдан, Іван і Стефанія Лужа, Семен Карпенко, Богдан і Ольга Чапля, Ераст і Осипа Куровицькі, Богдан і Марта Цимбалістий, Володимир і Аркадія Петришин, Осип і Орися Пасланський;

по 15.00 дол — Йосиф і Катерина Ляхович, Роджер і Катлін Білянд, Алексендер і Анна Пришляк, Іван і Наталія Коропецький, Мирон і Ольга Гнатюк, Богдан і Анна Бойчук;

по 10.00 дол. — Петро і Орися Салик, д-р Богдан і Дарія Кекіш, Ігор і Люба Декайло, інж. Аполінарій і Тетяна Осадца, Богдан і Люба Загайкевич, Ярослав і Розалія Гавур, Данило і Анна Мох, д-р Марія і Марія Клюфас, Мирослав і Валентина Волосянський, Іван і Анна Назаркевич, Ярослав і Олена Яворські, Мирослав Кучма, Михайло і Юлія Добош, Богдан Пасланський, Ярослав і Анна Плескун, Володимир і Галина Балабан, Ярослав і Катря Червоняк, Микола і Ольга Зацухний, інж. Борис і Яра Кекіш, Роман і Зірка Воронка, Надія Нагірна;

по 5.00 дол. — Михайло і Марія Головей, Яким Салик, Михайло і Анна Грицковин, о. Степан і Марія Вленарчук, Параня Сусь, Василь і Наталія Дужа, Андрій Гавур, Теодозія Гамбаль, Анатоль Штю, Клементій Косановський, Іван і Ольга Паливода, Іван і Марія Петрівський, Стефанія і Евдокія Турянські, Стефан і Софія Котик, Самуїл і Катря Рондяк, Микола Лаба, родина Полюга, Павло і Марія Наконечний, Марія Сусь, Ярослав і Анна Швайка, родина Ірас, о. Роман Білецький, Марія Бобенко, Ельфе Пайч, Марія Червоняк, Богдан і Анна Бідяк, Богдан і Стефанія Карась, Осип і Марія Шарван, інж. Іван і Ірена Мокрівський, Василь і Стефа Наум, Анна Гіна, Марія Гунчак;

по 3.00 дол. — Михайло Палко, Меланія Чолій;

2.00 дол. — Андрій Плескун.

Разом 673.00 дол. (Шістсот сімдесят три).

Церковний Комітет складає всім Жертводавцям сердечну подяку.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

слово „обцас" (деколи воно звучить — „обчас"), пізніше йде „каблук", ще менше вживані „закаблук"; „підбор"; „зап'яток" і „корок".

Петро Одарченко показав у „Епістолярній спадщині Лесі Українки", як важливе листування цієї поетки для правдивої оцінки її творчости. Марія Овчаренко виясиює символіку повісти „Старший боярин" Т. Осьмачки. Омелян Пріцак твердить наприкінці своєї статті під заг. „Lenen-in — Константина Порфірородного", що „модерному історикові України й Східньої Европи слід врешті визволитися від сугестії автора „Повісти врем. літ" і не ідентифікувати Русі з полянами для половини 10 в., але водночас із тим — розпрощатися з концепцією слов'янського (полянського) походження Русі". Ярослав Б. Рудницький обороняє свою гіпотезу про праслов'янський вивзук: індевр. -ов - слов.-о; індевр. -ив слов. -о.

І найближча стаття мовознавця Іраїда Тарнавецька дала „З історії східньослов'янського особового називництва". Авторка досліджа „Городиський Пом'яник" (1484-1737) і знайшла, що в порівень із західніми й південними, східні слов'яни, а зокрема українці, зберегли найменше імен праслов'янського типу". Борис О. Унбегавн пояснив різниці між українськими прізвищами на -ишин (Семчишин, Романишин, Кравчишин) і російськими на -іхін, іпін (Завалішин, Гавриліхін).

Олег Зуєвський вже в назві своєї статті подав її зміст: „Елементи біографічної концепції у Франкових перекладах сонетів Шекспіра". Автор закінчив свою статтю твердженням, що І. Франко не шукав у своїх перекладах „інтригуючих фактів з життя великого англійця, а себе самого як артиста, що мав необорну тенденцію ховатися під „ідеологічним панциром".

Оцей збірник на пошану нашого мовознавця свідчить про те, що він має аж 50-ох науковців, українців і не-українців, які своїми працями вшанували його. Це, на наші обставини, поважне число. Воно могло б було бути більше, якби не те, що дехто з запрошуваних відмовився від співпраці, з огляду на фірму видання Збірника, а ще іншим не подобається, як пишеться в передмові, „життєвий шлях Ювілята".

Цей імпозантний Збірник вийшов з приводу 60-ліття життя професора Шевельова. Один із редакторів О. Горбач висловив надію, що при найближчій нагоді більше число шанувальників проф. Шевельова зможе взяти участь у виданні нового Збірника. На нашу думку, тоді добре було б з'ясувати ті осяги, до яких дійшов професор Ювілят в своїх мовознавчих працях та в літературознавчих.

Книжка гарно видана і дбайливо зредагована.

Діяльність 83-го Відділу СУА в 1973 році

В 1973-му р. 83-ій Від. СУА в Ню Йорку, під проводом тодішньої голови, Надії Савчук, та за ініціятивою поодиноких референтур продовжував намічену в попередніх роках працю і поширив її і поза межі Відділу, й поза межі нашої громади в американське середовище. В січні 1973-го р. відбулася традиційна Ялинка, на яку з Ню Йорку і околиці прибуло більше триста осіб. Ялинка складалася з двох частин: дитячої забави при музиці та грах і сценки Вільшенка „Ялинка і чотири свічечки" у виконанні дітей членкинь. Сценка була тематично пов'язана з п'єсою Олі Гасцької „Ялинка двох зірок", яку по короткій перерві вивів Ляльковий Театр Відділу. Виступ закінчився походом дітей Світлички 83-го Від. до Вертепу.

Більшість дітей прийшла на Ялинку у вишиваних одягах. Забавляючись на залі, вони ненароком творили оригінальний показ примінення вишивки до дитячого вбрання. Ялинка не є єдиного виховною працею Відділу. Ми також опікуємося суботньою світличкою, яку Євгенія Вацик, членка 1-го Відділу СУА провадить в приміщенні школи св. Юра. На навчання 1972-73 року зареєструвалося — 22 дітей; 1973-74 р-і 27. Діти зі Світлички брали участь у привітані Патріярха Иосифа і на летовищі ЛяҐвардія, в Ялинці та на запрошення 1-го Відділу СУА в Святі Матері того ж Відділу. Замітним здобутком та цінним виховним засобом також є Ляльковий Театр 83-го Відділу. В репертуарі театр має такі сценки: „Казка про Івасика Телесика", „Казка про трьох ведмедиків", „Ялинка двох зірок" і вертеп. Саме тепер в підготові є п'єса Олі Гасцької „Білосніжка".

Маючи на цілі поширення інформації про Україну та про українську культуру між американцями, а особливо між американською дітворою, членкині нав'язали контакт з дирекцією дитячої секції Доннелл Бібліотеки (найбільшої дитячої книгозбірні в Ню Йорку). В співпраці зі згаданою дирекцією Відділ зорганізував і перевів Український Фестиваль у тій установі. Фестиваль тривав від 2-го до 28-го квітня із наступною програмою: 1. Виставка українського народного мистецтва була приміщена в габльотках дитячої бібліотеки та при вході до Слав'янського відділу Доннелл. 2. Під проводом сімох пань одягнених в народні строї переведено два покази писання писанок. Несподівано численна фреквенція (700 осіб) ентузіястичні запитання та поодинокі спроби самому писати писанки, свідчили про велике зацікавлення публіки. 3. Безпосередньо по показах писання писанок відбулися короткі концерти української пісні та гри на бандурі. Вступне слово англійською мовою та летючки з даними про бандуру та символіку писанки доповняли зміст імпрези. 4. Ляльковий Театер Відділу поставив дві п'єси — „Івасика Телесика" та „Трьох ведмедиків" по українськи з англійськими поясненнями. На просьбу управи дітячої бібліотеки театр повторив цей виступ ще того самого дня. Присутніх було близько 400 осіб.

Згадки чи довші звідомлення про Український Фестиваль появилися у „Свободі", „Америці", "New York Magazine", "Cue Magazine," "Staff News of the N.Y. Public Library", "Daily News" та на радіопередачі WOR.

Незалежно від цього Галина Сміндак, членка Відділу, зорганізувала показ писання писанок для Бейсайд Гарден Клюбу, який був широко описаний в „Long Island Press". Не менше успішними були „Дні Української Культури", які Галина Сміндак з допомогою У. Черневської, членки 72-го Від. СУА, вплели в програму Американського Клюбу, який саме відбував свій з'їзд на Союзівці.

З кінцем жовтня відбулася традиційна вже для Відділу, дев'ята Гарбузова Вечірка, на якій союзянки та їхні гості мали нагоду провести вечір в дружній атмосфері при танцях та веселій програмі. Пані господарської референтури підготовили на цю імпрезу як і на всі інші імпрези Відділу смачний буфет. В листопаді з великим успіхом переведено річний ярмарок, прихід з якого дає тривку фінансову підставу праці. По передніми роками на майже всі ширші сходини запрошувано прелеґентів з рефератами на актуальні чи загалом цікаві теми. В 1973-му р. з огляду на підготову згаданих імпрез відбуті чотири засідання управи та сім ширших сходин були зайняті полагодженням біжучих справ. Лише на одні сходини запрошено доповідача, а саме д-ра Ігоря Соневицького з рефератом про українських композиторів. Союзянки прийняли доповідь з особливим зацікавленням.

В грудні 1973-го р. відбулися загальні збори в присутності голови Окружної Ради, Александри Кіршак та 33-ох членок. Нову управу очолила Марта Данилюк; Марія Соробей є заступницею. Тому що в 1974-ому році припадає десять років від заснування Відділу рішено присвятити більше уваги потребам Відділу та потребам цілої нашої організації. Між іншим намічено ближче поінформувати членок зі статутом СУА та належно відсвяткувати надходячий ювілей Відділу.

Б.Ч.

Письменники, редактори і громада...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

СУЖА ред. Івана Кедрина, маестра Йосипа Гірняка, проф. д-ра Луку Луцева, письменника Миколу Понеділка і всіх гостей, що поспішили навіть з інших стейтів привітати свого улюбленого письменника. Вечером кермував маестро Степан Крижанівський.

Гарною і формою і змістом промовою привітав автора останньої книжки — голова ОУП „Слово" Г. Костюк, відмічуючи цього вечора потрійне відзначування: з нагоди випуску чергової книжки, 40-ліття літературної праці, і 60-ліття з дня народження письменника-ювілята, ото ж це свято проходить під двома аспектами — особистим і громадським. Уся громада радіє, що ці ідеї і мрії, що їх плекав письменник у своїй душі довгі дні й ночі увійшли в книжку, стали дійсністю, і ці його нові літературні досягнення збагатили скарб української літератури. Іван Керницький — продовжував промовець — це письменник широкого діяпазону, він не лише письменник, він і драматург, новеліст, комедіописець і фейлетоніст. В його оповіданнях найдемо тонку, ніжну лірику, він і гуморист з певною дозою легкої, громадської критики, часом і сатири, але й тоді з мелянхолійною-лагідною усмішкою. Усього в короткому слові сказати не можна. Іван Керницький добрий член української громади, він член-засновник нашого Об'єднання і постійний член Управи, в якій займає від років становище референта допомоги вдовам, сиротам або хворим чи немічним письменникам, членам Об'єднання. Від імені цього ж Об'єднання і від себе особисто промовець склав ювілятові найкращі побажання, що присутні прийняли рясними оплесками.

Марта Кокольська-Мусійчук своєю милою поставою і своїм дзвінким голосом чарувала присутніх, проспівавши арію Галі з опери Рябова „Червона Калина", арію Венери з оперети М. Лисенка „Енеїда", а другій частині арію з опери „Мадам Батерфляй" Пуччіні при акомпаніяменті проф. Є. Чапельської, за що обидві п-і зібрали довготриваючі оплески вдоволеної авдиторії.

Проф. д-р Лука Луців до всіх згаданих ювілеїв додав ще 20 літній ювілей праці щотижневого фейлетоніста в часописі „Свобода". Свою доповідь про літературні досягнення Івана Керницького розпочав прелеґент від першої збірки оповідань „Святоіванські Вогні", подавши тодішню прихильну оцінку цієї збірки ред. Осипа Бодиаровича. Такий визначний знавець літератури і критик, як д-р Остап Грицай, також прихильно оцінив збірку оповідань „Циганськими Дорогами", що її видав автор 1947 р. в Німеччині. Інші критики рівнож позитивно оцінювали його збірки оповідань, як прим. збірку „Мій Світ", нагороджену на конкурсі ТУПІЖ у Львові. Деякі оповідання з цієї збірки перевидано 1940 р. в Києві. Він є автором оповідань „Перелетні Птиці" і повісти „Герой Передмістя" з 1958 р., театральних п'єс „Квіт Папороті", „Король Стрільців" і останньої збірки нарисів і оповідань „Будні і Неділя".

Маестро Йосип Гірняк прочитав один із кращих нарисів „З краю дитинства", поміщений у найновішій збірці „Будні і Неділя". Самий настроєвий сюжет цього нарису, та ще й прочитаний мистецькою формою у лагідній тонації Страсного Тижня, залишив помітне враження.

Під час короткої перерви, маестро Крижанівський відчитав привіт для ювілята від довголітнього голови Клюбу д-ра Бориса Ржепецького, що прийнято довгими олесками, а також представив прибулого з Канади поета Володимира Гавриляка.

З черги привітав автора нової книжки голова СУЖА ред. Іван Кедрин дуже мило й дружньо, як товариша праці в „Свободі" довгі роки, при чому підкреслив, що Івана Керницького правдива професія — це журналістика, там він починав свою працю і веде її до сьогодні. Ювілят, як людина, дуже добродушний і симпатичний, з невідступною усмішкою на лиці. Він любить людей, а вони його. У нього великий сантимент до рідного краю, що пробивається з кожного писаного слова, він добрий громадянин і український патріот. У заранні своєї творчости — шлях на який доля веліла йому ступити — не був легкий, це для народу під ворожою окупацією, і не раз було більше під возом як на возі. Але ця добродушна усмішка не покидала його ніколи, ані його погідний гумор, хоча він поважна людина, що багато знає і вміє. Від всієї організації Союзу Українських Журналістів і від себе особисто побажав ред. Кедрин Ювілятові дальших письменницьких і життьових успіхів.

Приятель автора нової книжки Микола Понеділок говорив про останнє двадцятиліття співпраці, але в началі цієї співпраці мій приятель-гуморист — сказав промовець — був худенький козак, не то, що сьогодні, таки дещо змінився на виду, але душа його така ж саміська — доброзичлива для всіх, ще й обдаровує нас своєю погідною усмішкою. У дальшій промові бесідник навів декілька веселих припадків, що трапились під час спільних подорожей обом приятелям. Вкінці побажав своєму приятелеві ще довгі роки розсипувати повними пригорщами свої гуморески всій українській громаді для розради і надії на кращі роки, закінчуючи словами „многая літа", що присутні підхопили і ювілятові відспівали.

Вкінці промовив сам Ювілят, дуже зворушений таким спонтанним виявом любови і пошани до нього. Всім авторам вечора він склав сердешну подяку поіменно, а пані Марту Кокольську і Євгенію Чапельську обдарував китицями рож.

Маестро С. Крижанівський від імені обох організацій подякував гостям за участь. Після офіційної частини вечора, відбулося прийняття, що затягнулось до півночі. До столів засіли понад 60 осіб для розваги, виміни думок і малої перекуски. Багато ще промовців висловлювали свою пошану популярному Ікерові, бажаючи йому в доброму здоров'ї продовжувати письменницьку діяльність. Промовляли — інж. Жуковський, ред. Кедрин, Микола Понеділок, проф. Байлова, І. Рожанковська, д-р Осінчук, М. Черешньовський. Відспіванням „Многая літа" закінчено цей гарний вечір.

МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОГО ОРГАНІЗОВАНОГО ЖИТТЯ В ЗСА ТЕМОЮ ПАНЕЛЮ В НЮАРКУ

Нюарк. — Заходами Товариства Українських Інженерів в ЗСА, Відділ Ню Джерзі, в Нюарку/Ірвінгтоні відбудеться 3 березня панель на тему майбутнього українського організованого життя в ЗСА. В панелі беруть участь: мгр Дзвінка Пономаренко, д-р Роман Андрушків, д-р Володимир Гук, інж. Дмитро Демидюк, адв. Нестор Олесницький, інж. Іван Турянський, ред. Михайло Сосновський, інж. Михайло Чайковський. Панель відбудеться в залі Українського Народного Дому, вул. Проспект, Ірвінгтон, год. 4:30 по полудні. Панелем проводитиме інж. Роман Галібей. В дискусії могтимуть приймати участь також заінтересовані гості.

БЛАЖЕННІШИЙ ОТЕЦЬ ЙОСИФ — УЧЕНИЙ БОГОСЛОВ, ОРГАНІЗАТОР НАУКИ І ПЕДАГОГ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

культури, освіти і науки, потребу яких ми нині поважно відчуваємо.

Тому нам у розсіянні треба працювати сьогодні більше, як колинебудь, над розбудовою науки і знання. І це мусимо робити ми самі, і для себе. Не для чужинців, щоб вони вивчали українську мову, культуру, пізнавали історію України, але насамперед для себе і для своїх дітей. Не очікуймо, що коли чужинці вивчать історію України чи пізнають істоту нашої Церкви, все заміниться на краще. Насамперед маємо це вміти і пізнати ми самі. Мають вивчати її наші діти, пізнавати доглибно та спеціялізуватися. Для цього існують різні наші установи, в тому й Український Католицький Університет в Римі та його філії. Що з того, що їх для нас заснував далекоглядний ум нашого духовного Мойсея, коли ж ті установи не мають для кого працювати, коли наші наукові видання прикриває порох, коли ні ми старші, ні молодці їх не читаємо. На оголошені курси Філії УКУ досі доволі мало зголошень, а ми бажали б передати молоді все те, що маємо і для чого ще є академічні можливості. Часто окремі люди роблять понадлюдські зусилля, але це мало промовляє до декого. Зробім все і вчімся з прикладу Їх Блаженства дорожити наукою, любити знання, працювати твердо, навчім і нашу молодь, робити це в цю важку добу майже духовного нігілізму.

Лише тоді великий крок нашого Патріярха справді матиме історичне значення та дасть свої, так нам потрібні і бажані наслідки.

Лише тоді наш храм науки доповнить і підтримає і наш духовний — Божий храм, Святу Церкву, а також і нашу національну рідну святиню, нездолену Україну, яку ми так любимо в думах, тугах і на словах.

Полюбім же її і на ділі, полюбім її працею кожного дня, важкою працею одиниць і цілої спільноти.

Здається мені, що це і є ювілейним посланням Їх Блаженства нам; воно залишиться і його заповітом нам, сучасним і майбутнім, ще на довгі роки і покоління.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 2-го БЕРЕЗНЯ 1974 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Квартальні збори Т-ва ім. В. Хмельницького 158 Відд. о год. 7 веч. в залі УНДому при 216 Гренд вул. Склад Управи на 1974 р.: П. Польний, предс., М. Вігун, заст., М. Кіт, рек. секр., д-р О. Саноцький, фін. секр., П. Корейко і А. Оттенбрейт, трості, інж. Ю. Козяк, І. Подусовський, П. Слободян — члени К. Комісії. Зацікавлених забезпечитися, голоситися до: Alexander Sanotsky, 203 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Tel.: 387-4188. — Управа.

НЕДІЛЯ, 3-го БЕРЕЗНЯ 1974 р.

БАЛТИМОР, Мд. Місячні звичайні збори получені зі Загальними Т-ва ім. І. Франка 337 Відд. о год. 12 дня в домі Самопомочі, 239 S. Broadway. Буде вибір делегата і його заступника на 28 Конвенцію УНС. — Управа.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 39-ий Відд. о год. 3-ій по пол. у відділовому бюрі УНДому. Членські вкладки можна вплачувати: в суботу від 7-10 веч., в неділю від 12-3 по пол. На порядку: організаційні і передконвенційні справи. — Управа.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. Загальні річні збори 370 Відд., о год. 12 дня, зараз по Сл. Божій. На порядку: вибір делегата на 28 Конвенцію УНС. Проситься членство прибути. — В. Гіна, секр.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки) —— $2.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестивалі, пікніки, бенкети, баллі, продаж домів і т. д.) —— $3.00

ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по —— $3.00 за інч за кожного роду оголошення.

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту —— $6.75

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти —— $8.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

ТАРЗАН, Ч. 7078. Лев убитий

Поки Тарзан може зосередити свої думки, ситуація виглядає цілком безнадійною!

Не можу стріляти, бо можу попасти в Іта!

Тарзан бачить тільки лева, який бореться за дичину, та хлопчину, який находиться на споді цієї купи...

Але він не бачить, що лев настромився на роги газелі — не досягнувши горла Іта...